

En sur profet

Det är inte alltid Bibelns profeter och Gudstroga människor gör som Gud vill. Berättelsen om Jona är exempel på en man som in i det längsta försökte fly när Gud kallade honom, på samma sätt som många människor idag väljer att titta åt andra hållet när Gud ber oss om något.

Berättelsen om Jona är en av de mest tacksamma berättelserna att utgå ifrån. Den har många perspektiv där vi kan känna igen oss i dagens vardagssituationer.

Berättelsen om Jona

Jona Kap.1-4

Om bibeltexten är för tung kan ni använda följande text istället:

Med egna ord

Solen brände obarmhärtigt där han satt på berget utanför staden och funderade. "Vad var det som hade hänt egentligen. Varför blev jag så sur? Om jag valt att göra på något annat sätt, hur hade det då gått med uppdraget? För det var med uppdraget det hade börjat.

Fakta

Jona levde på 700-talet f Kr i Gat Hahefer som låg i norra Israel. Jafo är nuvarande Jaffa och en stor hamnstad. Tarsus låg i södra Turkiet. Nineve låg vid Tigris i norra Irak och var huvudstad i det assyriska riket som var dåtidens stormakt i mellanöstern och också härskade över det judiska folket. Riket omfattade hela nuvarande Irak, Jordanien, Israel, Syrien, södra Turkiet samt norra Egypten. Assyrierna var startk influerade av den babyloniska kulturen.

-Jona, hade Gud sagt till honom, gå till den stora staden Nineve som min profet. Om de inte ändrar sig kommer deras ondska och grymhet att förstöra allt i staden.

Jag hade hört om deras ondska en hel del, men inte hade jag lust att gå dit för det. Jag hade annat att göra tyckte jag. Dessutom skulle de säkert inte lyssna, deras ondska skulle snarare ta livet av mig. Sådana människor som de i Nineve borde inte ens Gud bry sig om, tänkte jag.

Nineve ligger österut från min by, så jag gick västerut istället, för att slippa tänka på uppdraget. Vid havet fann jag en båt som skulle till Tarsis, den följde jag med. Jag gick och lade mig för att sova i båten och märkte inte den fruktansvärda storm som tog tag i båten ute på havet. Medan båten nästan slets sönder av vind och vågor väcktes jag av männen i båten. -Be till din Gud att vi inte dör, skrek de. Jag berättade att jag hade flytt från hans uppdrag och till slut kom vi överens om att det var bättre att de slängde mig i havet än att vi alla skulle dränkas med skeppet.

När de slängde i mig hände något märkligt. Havet blev lugnt medan jag sjönk mot botten och en säker död. Men Gud sände en stor fisk, kanske en val(fisk), jag är inte säker. På något konstigt sätt överlevde jag där inne i fisken och gissa om jag var tacksam för att Gud hjälpt mig när jag livs levande kastades upp på stranden.

Författare: Olle och Maria Hilariusson, Stockholm. Hämtat från SMU Scouts program Konten, sidorna 207-210. (equemenia 2010)

Jag hade varit bra nära döden, men Gud hjälpte mig och därför levde jag. Nu kunde jag inte låta bli att gå till Nineve som Gud ville, även om deras ondska skrämde mig. När jag kom dit vandrade jag genom hela staden och berättade för människorna det Gud sagt mig: att allt och alla i staden skulle gå under om fem veckor, på grund av deras ondska. Vilken reaktion det blev! De trodde vad jag sa och förtvivlade ångrade de allt ont. Hela stan blev som ett stort begravningsståg, alla bad och fastade. Till och med kungen låg på knä och bad i förtvivlan att Gud skulle förlåta dem det onda de gjort. Jag gick ut ur staden och satte mig här på berget för att se på när staden förstördes.

Fem veckor hade gått, men inget hände. Då blev jag sur. Typiskt Gud, här har jag släpat mig hela vägen hit och så händer det inget. Gud är nådig och förlåtande, trots all ondska de orsakat ända bort i våra trakter.

-Hur kan du Gud, ropade jag, jag vill inte leva längre om det ska vara så här! Och inte nog med att jag tog detta eländiga uppdrag, nu har bladen som skuggade mig visnat så att jag nästan skrumpnar i solgasset!

Det var då jag fick svar, och en tankeställare för resten av livet. -Jona, du är sur för att bladen som skuggade dig visnade, trots att du inte fick dem att växa upp. Det är jag som gjort bladen, precis som jag skapat alla människor och djur i Nineve. Hur tror du att jag känner inför tanken att de skulle förgöras av sin ondska? Skulle inte jag ha medlidande med dem och hjälpa dem? Sluta vara sur, Jona, var glad med mig istället!"

Att göra

Papptallriksteater och annat

Läs texten om Jona.

Be scouterna rita eller berätta för varandra om någon gång när de:

- inte gjorde det de borde
- hjälpt någon som behövde det
- ångrat något ont/dumt de gjort
- blivit sur och arg, fast det egentligen hänt något bra.

Förberedelser

Ta med en karta eller rita en enkel kartbild. Peka ut Tarsis och Nineve när du läser. Läs från Jona i Bibeln och fundera över den historiska situationen. Vad är en profet? Hur var relationen mellan judar (Jona) och assyrier (Nineve)? Se till att det finns papper, pennor, papperstallrikar, gummiband och sax.

Jonas reaktion när Gud kallar honom visar Jonas känslor. Utifrån detta kan ni sedan:

- diskutera hur man ser ut i ansiktet/kroppen vid olika känslor; gör grimaser och låt dem gissa vilken känsla det är (glad, sur, ledsen, rädd, stolt, arg...)
- göra en tävling mellan olika patruller som försöker visa en känsla;
- göra en papptallriksteater, (ett slags kasperteater) där scouterna på papptallrikar får måla ansikten som visar olika känslor.

Fundera tillsammans om när det kan vara bra att vara sur eller arg. Kan jag hjälpa Gud även om jag är sur ibland, precis som Jona? När är Gud/Jesus glad, arg, ledsen, osv?

Säck och aska i Nineve

Texten om vad som händer i Nineve när den sure profeten talar är ganska enkel att dramatisera till en gudstjänst, föräldramöte eller liknande. Texten finns i Jona 3:1-10.

Man kan också ta med lite om hur Jona surar under en viss buske och hur människans skapare förklarar för honom varför han räddar Nineve. I årtal har vi hängt upp oss på en valfisk och därigenom missat mycket av textens kärna.

Nineve var en stor stad, använd kyrkbänkarna (med folk och allt) som gator att tränga sig fram i. En kung med krona och tron som lägger av sig manteln, och i bara långkalsongen förtvivlad sätter sig i aska, ger också eftertryck åt texten.

Att välja

Läs berättelsen om Jona.

Berättelsen visar att Jona hamnar i olika valsituationer. Samtala kring hur man kan resonera kring olika val. Tänk på att både äventyrarna och utmanarna ofta är i ett sådant skede i livet att de står inför många val.

Tips

Sånger: Jag kan inte vad du kan; Jag vill vara sån mot dig (ur Helig och varm)

Samtala utifrån berättelsen om Jonas olika valsituationer. Resonera kring hans val.

Hur skulle ni göra i valet mellan att:

- fullgöra uppdraget eller att fly
- svika någon eller att ställa upp
- dölja det man vet eller att berätta även om jag blir kastad över bord
- glädjas över att andra tar emot Guds nåd eller att sniket bli sur?

Berätta för varandra om en gång när ni valt fel och en gång när det blev rätt. Ge sedan alla ett vanligt papper, be dem dela det i två delar och skriv/rita en symbol för vad de hade att välja mellan. Låt dem berätta lite (om de vill) vad symbolerna står för. Vad hade hänt om de valt annorlunda?

Har Gud en plan med våra liv — i detaljer och/eller som helhet? Eller är det bara vi själva som väljer i alla våra valsituationer (och Gud är med ändå)? Läs gärna Matt 21:28-31a och Rom 7:15, Rom 3:23-24. Vad säger dessa texter (tillsammans med Jonatexterna) om att välja, om att göra Guds vilja och om Guds nåd?